

Türkiye'nin İran Politikası 2009

Kemal İnat*

Türkiye'nin önemli komşusu İran'la ilişkileri 2009 yılında da giderek artan bir şekilde dünyanın ilgisini çekmeye başlamıştır. Bunun iki önemli nedeni olduğunu söylemek mümkündür. İlk olarak, nükleer programından dolayı ABD ve İsrail başta olmak üzere birçok ülke tarafından bir tehdit olarak ilan edilen İran'la bu ülkeler arasındaki sorunun barışçı yollardan çözümü konusunda Türkiye'nin 2009 yılında belirgin bir şekilde çabalarını artırmasından ve bir aktör haline dönüşmesinden bahsedilebilir. Türkiye'nin bu çabalarının, İran nükleer sorununun askerî güç kullanımı yoluyla çözülmesine odaklanmış bazı çevreleri rahatsız ettiği için altını çizmek gerekir. Türkiye-İran ilişkilerini ilgi odağı haline getiren başka bir boyut da, Türk dış politikasına dair yaşanan "eksen kayması" tartışmalarıdır. Türk dış politikasında son dönemde bir eksen kayması yaşandığını iddia edenlerin, bu iddialarına destek bulmak için en fazla başvurdukları alan Türkiye-İran ilişkilerinde yaşanan gelişmeler olmuştur.

İki ülke 2009 yılında da ilişkilerini gerek ekonomik, gerekse siyasî ve güvenlik alanlarında daha da geliştirerek bu "eksen kayması" tartışmalarının alevlenmesine zemin hazırlamışlardır. Makalede Türkiye-İran ilişkilerinde son dönemde artan işbirliğinin mahiyeti ve "eksen kayması" tartışmasını başlatanların amaçlarının ne olduğu, neden Türkiye-İran ilişkilerinin gelişmesinden rahatsızlık duydukları analiz edilmiştir.

* Doç. Dr., Sakarya Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü.